GuyAI
מבית GOOL בגרויות

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"ה, 2025
מספר השאלון: 1225
שם התלמיד/ה: _____

תנ"ך

שאלון 1225 (מסלול גמיש)

הוראות לנבחן

תוכנית הבגרויות הגמישה

א. משך הבחינה: שעה וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון – (1×40) – 40 נקודות

פרק שני – (1×40) – 40 נקודות

פרק שלישי – (1×20) – 20 נקודות

סך הכול – 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום. מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.

ד. הוראות מיוחדות: (1) אין להעתיק את השאלה; יש לכתוב את מספרה בלבד. (2) יש להתרכז בנושא. יש לשים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה. כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

כללי המענה במועד זה (קיץ תשפ"ה): לפי מכתב מנהלת תחום הדעת תנ"ך ממלכתי למורי המקרא, "תכנית הבגרויות הגמישה", מיום 24.09.24 (כ"א אלול תשפ"ד), נספח 1 ("בחינה חיצונית – מתווה חדש, מבנה הבחינה וחוקי מענה"), כללי המענה לשאלון זה (סיפורי אבות, סיפורי יוסף וקטע להבנה ולניתוח) זהים למבנה המודפס: פרק ראשון – שאלה אחת מתוך השאלות 1–2, כל הסעיפים (א' 12, ב' 14, ג' 14) = 40; פרק שני – השאלה שבפרק, כל הסעיפים (א' 12, ב' 14, ג' 14) = 40; פרק שלישי – סעיף א' חובה (12) ועוד סעיף אחד מתוך ב'–ד' (8) = 20. מסמך התובנות של תחום הדעת לקיץ תשפ"ה (09.09.25) מציין שבחינות המועד היו "בסימן המיקוד בפרקי הלימוד ובחוקי המענה המיוחדים", אך אינו מפרט לשאלון 1225 כללי מענה השונים מן המבנה המודפס.

הערה לפתרונות: בפסוקים המצוטטים השם המפורש נכתב בצורת ה' (גם עם אותיות שימוש: וַה', לַה', מֵה').

שאלות 1–4 זהות בנוסחן לשאלות 1, 2, 3 ו־11 בשאלון 1261 של אותו מועד; רק חלוקת הנקודות שונה.

בהצלחה!

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-GuyAI · www.guyai.co.il

השאלות

פרק ראשון – סיפורי האבות

ענו על שאלה אחת מן השאלות 1–2 (לכל שאלה – 40 נקודות). בכל שאלה שבחרתם, ענו על כל הסעיפים (לסעיף א – 12 נקודות; לסעיף ב – 14 נקודות, ולסעיף ג – 14 נקודות).

1. שרי, הגר והולדת ישמעאל

(40 נקודות)

(ראו בנספח: רלב"ג על בראשית טז, יב (פרשת לך לך, חלק ה', ביאור דברי הסיפור, ט"ז, י"ב. בתוך ב' ברנר וכ' כהן, חמישה חומשי תורה עם ביאור הרלב"ג, בראשית, מהדורה ע"ש פולק, תשפ"ד))

קראו בראשית, פרק ט"ז.

א. קראו פסוקים א'–ד'.

(1) על פי פסוקים א'–ג', מהי הסיבה למצוקתה של שרי, וכיצד המעשה שעשתה יכול לפתור מצוקה זו? (6 נקודות)

(2) לדעתכם, מה אפשר ללמוד על דמותו של אברם מפסוקים א'–ד'? נמקו את דבריכם. (6 נקודות)

(12 נקודות)

ב. קראו פסוק א' וגם פסוקים ד'–י'.

בפסוקים מתואר משבר ביחסים בין שרי ובין הגר.

(1) מה בהתנהגות של הגר גרם למשבר במערכת היחסים בינה ובין שרי, ומהי דרך ההתמודדות של כל אחת מהן עם המשבר? הסבירו את דבריכם, ובססו אותם על הכתוב. (7 נקודות)

(2) מהי ההחלטה האלוהית בנוגע למשבר בין שתי הנשים, והאם, לדעתכם, החלטה זו הייתה יכולה לשפר את היחסים ביניהן? הסבירו את דבריכם, ובססו אותם על הכתוב. (7 נקודות)

(14 נקודות)

ג. קראו פסוקים י"א–י"ב.

(1) מהו מדרש השם של ישמעאל, וכיצד הוא עשוי לעודד את הגר? בססו את דבריכם על הכתוב. (7 נקודות)

(2) קראו גם את פירושו של רלב"ג לפסוק י"ב שלפניכם.

"והודיעָהּ שזה הבן שיהיה לה, יהיה זרעו מושל בכול, וינצח אותם, ובסוף העניין יהיה מנוצח. והודיעָהּ שכבר תהיה ארצו רחבה מאוד, עד שכבר ישכון אצל כל אחיו".

(פרשת לך לך, חלק ה', ביאור דברי הסיפור, ט"ז, י"ב. בתוך ב' ברנר וכ' כהן, חמישה חומשי תורה עם ביאור הרלב"ג, בראשית, מהדורה ע"ש פולק, תשפ"ד)

לפי פירוש רלב"ג לפסוק י"ב, האם יש להגר סיבה להתעודד מדבריו של המלאך בנוגע לעתידו של בנה? נמקו את דבריכם. (7 נקודות)

(14 נקודות)

2. עבד אברהם ורבקה

(40 נקודות)

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-GuyAI · www.guyai.co.il

(ראו בנספח: י' שרלו, בראשית פרק כ"ד, "גדולתה האמיתית של רבקה", בתוך אתר 929)

קראו בראשית, פרק כ"ד.

א. קראו פסוקים א'–ט'.

(1) בפסוקים ג'–ד' כתוב שאברהם הִשְׁבִּיעַ את עבדו.

על פי פסוקים אלה, מה דרש אברהם מעבדו בשבועה זו? (5 נקודות)

(2) הסבירו באיזה תנאי יהיה העבד פטור מן השבועה, וכיצד תנאי זה קשור בהבטחת אלוהים לאברהם בפסוק ז'? (7 נקודות)

(12 נקודות)

ב. קראו פסוקים ט"ו–כ"ה וגם את דבריו של הרב יובל שרלו שלפניכם.

(1) "ישנה גם מעלה בעשיית חסד עם קרובים ועם חברים - 'מבשרך לא תתעלם' ו'עניי עירך קודמים', אך מידת החסד הגדולה אינה מצטמצמת בכך, אלא פורצת את המעגל המצומצם אל עבר המפגש עם ה'אחר'".

(י' שרלו, בראשית פרק כ"ד, "גדולתה האמיתית של רבקה", בתוך אתר 929)

הסבירו מהי מידת החסד הגדולה על פי י' שרלו, וכיצד מידת החסד הזאת באה לידי ביטוי בהתנהגותה של רבקה. בססו את דבריכם על הפסוקים. (7 נקודות)

(2) קראו פסוקים נ"ז–נ"ח.

נוסף על מידת החסד שמאפיינת את רבקה, היא גם אישה עצמאית. הסבירו כיצד התנהגותה של רבקה מעידה על היותה אישה עצמאית. (7 נקודות)

(14 נקודות)

ג. קראו פסוקים כ"ב–כ"ג וגם פסוקים מ"ב–נ"א.

כאשר עֶבד אברהם מספר למשפחת רבקה על המפגש עימה, הוא טוען שתחילה שאל על המוצא של רבקה ורק לאחר מכן נתן לה את התכשיטים. דברים אלה סותרים את המסופר בפסוקים כ"ב–כ"ג.

(1) הסבירו מדוע שינה העבד את סדר האירועים, וכיצד שינוי זה משרת את מטרת שליחותו. (9 נקודות)

(2) על פי פסוקים נ'–נ"א, מה בדבריהם של בני המשפחה של רבקה מלמד כי העבד הצליח במשימתו? בססו את דבריכם על הכתוב. (5 נקודות)

(14 נקודות)

פרק שני – סיפורי יוסף

ענו על השאלה שלפניכם. ענו על כל הסעיפים (לסעיף א – 12 נקודות; לסעיף ב – 14 נקודות, ולסעיף ג – 14 נקודות).

---

3. יוסף בבית פוטיפר

(40 נקודות)

(ראו בנספח: מעובד על פי תלמוד בבלי, סוטה, לו, ע"ב, רש"ר הירש, פרשת וישב, פרק ל"ט, פסוק כ')

קראו בראשית, פרק ל"ט.

א. קראו פסוקים א'–ו'.

(1) כיצד השפיע יוסף על בית פוטיפר? (6 נקודות)

(2) מהו הגמול שהעניק פוטיפר ליוסף בתמורה להשפעתו? (6 נקודות)

(12 נקודות)

ב. קראו פסוקים ו'–י"א.

בתלמוד מובאים דברי שני פרשנים שנחלקו בנוגע למטרת בואו של יוסף לבית פוטיפר (פסוק י"א). קראו את הפירושים שלפניכם.

"רב אמר: 'לעשות מלאכתו ממש' ושמואל אמר: 'לעשות צרכיו עימה' [להתייחד איתה]".

(מעובד על פי תלמוד בבלי, סוטה, לו, ע"ב)

(1) הסבירו את המחלוקת בין רב ובין שמואל בנוגע למטרת בואו של יוסף לבית פוטיפר באותו היום. (5 נקודות)

(2) לדעתכם, איזה מן הפירושים מתאים יותר לתיאור דמותו של יוסף בפסוקים ז'–י'? נמקו את דבריכם, ובססו אותם על הכתוב. (9 נקודות)

(14 נקודות)

ג. קראו פסוקים ט"ז–כ'.

(1) מהו הכינוי שבו כינתה אשת פוטיפר את יוסף בשיחתה עם בעלה, ומה היא ביקשה להשיג באמצעות השימוש בכינוי זה? (9 נקודות)

(2) קראו פסוקים י"ט–כ' וגם את דברי רש"ר הירש שלפניכם.

"פוטיפר היה ממונה גם על בית הסוהר של המלכות (על פי בראשית, פרק מ', פסוק ג'). הוא העביר את יוסף 'אל בית הסוהר', למען יביא שם תועלת, כדרך שעד כה הביא בביתו".

(רש"ר הירש, פרשת וישב, פרק ל"ט, פסוק כ')

לדעת רש"ר הירש, לשם מה העביר פוטיפר את יוסף לבית הסוהר, והאם לדעתכם פעולה זו יכולה להעיד שפוטיפר לא האמין לדברי אשתו? נמקו את תשובתכם. (5 נקודות)

(14 נקודות)

פרק שלישי – קטע להבנה ולניתוח

ענו על סעיף א – חובה (12 נקודות) ועל אחד מן הסעיפים ב–ד (8 נקודות).

---

4. אליהו בנחל כרית ובצרפת

(20 נקודות)

(ראו בנספח: י' אמית, "מלכים א', פרק י"ז", עולם התנ"ך, עמ' 169)

קראו מלכים א, פרק י"ז.

ענו על סעיף א – חובה.

בפסוק א' אליהו מכריז שתהיה בצורת בארץ בעקבות חטאי האלילות של ישראל.

א. קראו פסוקים א׳–ז׳.
הסבירו שני דברים שעשה ה׳ כדי להציל את אליהו מן הבצורת. (12 נקודות)
(12 נקודות)

ב. ענו על אחד מן הסעיפים ב–ד.
קראו פסוקים ז׳–י׳.
(1) לאן שלח אלוהים את אליהו ומדוע? (3 נקודות)
(2) קראו את דבריה של יאירה אמית שלפניכם.
"העלילה מתרחשת הפעם בתחום האמור להיות בשליטתו של הבעל [אל הגשם], והנה גם שם שוֹררת בצוֹרת".
(י׳ אמית, "מלכים א׳, פרק י״ז", עולם התנ״ך, עמ׳ 169)
על פי דברי י׳ אמית, מהו הרעיון התאולוגי (דתי־אמוני) שבא לידי ביטוי בפסוקים אלה? הסבירו את דבריכם. (5 נקודות)
(8 נקודות)

ג. ענו על אחד מן הסעיפים ב–ד.
קראו פסוקים י׳–י״ד.
(1) מה ביקש אליהו מן האלמנה מצידון בפסוק י״א, ומדוע על פי פסוק י״ב היה לה קשה להיענות לבקשה זו? (3 נקודות)
(2) על פי פסוקים י״ג–י״ד, מהו הקושי בבקשה הנוספת של אליהו מן האישה, וכיצד הוא שכנע אותה להיענות לבקשה זו? הסבירו את דבריכם. (5 נקודות)
(8 נקודות)

ד. ענו על אחד מן הסעיפים ב–ד.
קראו פסוקים י״ז–כ״ד.
(1) לפי פסוקים י״ז–י״ח, מהי טענתה של האישה כלפי אליהו, ומהי הסיבה לדבריה אלה? (3 נקודות)
(2) יחסה של האישה אל אליהו בפסוק כ״ד שונה מיחסה אליו בפסוק י״ח.
מהו השוני, ומה גרם לו? הסבירו את דבריכם. (5 נקודות)
(8 נקודות)

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-GuyAI · www.guyai.co.il

נספח – המקורות

רלב"ג על בראשית טז, יב (פרשת לך לך, חלק ה', ביאור דברי הסיפור, ט"ז, י"ב. בתוך ב' ברנר וכ' כהן, חמישה חומשי תורה עם ביאור הרלב"ג, בראשית, מהדורה ע"ש פולק, תשפ"ד)

והודיעָה שזה הבן שיהיה לה, יהיה זרעו מושל בכול, וינצח אותם, ובסוף העניין יהיה מנוצח. והודיעָה שכבר תהיה ארצו רחבה מאוד, עד שכבר ישכון אצל כל אחיו.

י' שרלו, בראשית פרק כ"ד, "גדולתה האמיתית של רבקה", בתוך אתר 929

ישנה גם מעלה בעשיית חסד עם קרובים ועם חברים - 'מבשרך לא תתעלם' ו'ענייי עירך קודמים', אך מידת החסד הגדולה אינה מצטמצמת בכך, אלא פורצת את המעגל המצומצם אל עבר המפגש עם ה'אחר'.

מעובד על פי תלמוד בבלי, סוטה, לו, ע"ב

רב אמר: 'לעשות מלאכתו ממש' ושמואל אמר: 'לעשות צרכיו עימה' [להתייחד איתה].

רש"ר הירש, פרשת וישב, פרק ל"ט, פסוק כ'

פוטיפר היה ממונה גם על בית הסוהר של המלכות (על פי בראשית, פרק מ', פסוק ג'). הוא העביר את יוסף 'אל בית הסוהר', למען יביא שם תועלת, כדרך שעד כה הביא בביתו.

י' אמית, "מלכים א', פרק י"ז", עולם התנ"ך, עמ' 169

העלילה מתרחשת הפעם בתחום האמור להיות בשליטתו של הבעל [אל הגשם], והנה גם שם שוררת בצורת.

כל הבגרויות בתנ"ך עם פתרונות מלאים: www.guyai.co.il/bagrut/tanach